

УДК: 378.094.015.31:316.74

Н. А. Дусь,

кандидат педагогічних наук, член-кореспондент АМСКП «Полісся»
(Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського, м. Бар)

ПРИНЦИП КУЛЬТУРОВІДПОВІДНОСТІ ВИХОВАННЯ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ДЕРЖАВНИХ ОСВІТЯНСЬКИХ ПРІОРИТЕТІВ

У статті проаналізовано місце принципу культуровідповідності в змісті сучасних освітнянських нормативних документів. Увага зосереджена на національній ідеї як ключовому понятті всієї системи виховання в Україні. Доведено необхідність реформування системи освіти в Україні на засадах культуровідповідності виховання. Зазначено, що принцип культуровідповідності виховання є провідним принципом національного виховання і передбачає органічний зв'язок з історією народу, його мовою, культурними та прогресивними родинно-побутовими і релігійними традиціями, з народним мистецтвом, традиціями і культурами інших народів світу, забезпечення духовної єдності, наступності та спадкоємності поколінь, зв'язок виховання з життям. Визначено пріоритетні напрями реалізації основних завдань і принципів виховання у національній системі освіти.

Ключові слова: культурологічний підхід, принцип культуровідповідності.

Актуальність дослідження. В Концепції виховання дітей та молоді у національній системі освіти наголошується на тому, що стрижнем усієї системи виховання в Україні є національна ідея, яка відіграє роль об'єднуючого, консолідуючого фактора у суспільному розвитку, спрямованого на вироблення життєвої позиції людини, становлення її як особистості, як громадянина своєї держави. Національний характер виховання полягає у формуванні молоді людини як громадянина України незалежно від її етнічної приналежності [8].

Інтегруючою основою національної системи виховання є спільність історико-географічного походження, мови, культури і традицій, усвідомлення своєї приналежності до українського суспільства. Кожен з цих чинників визначає єдність поколінь сучасних, минулих і майбутніх, сприяє формуванню громадянина-патріота. Науково обгрунтоване, належним чином організоване виховання відображає духовний поступ народу, процес збереження й збагачення його культури [8].

Сьогодення української держави зумовлює переоцінку соціальних пріоритетів, вимагає ґрунтовної модернізації вітчизняної освіти на засадах філософсько-педагогічної концепції гуманізму та посиленого забезпечення її культуровідповідності. В законі України «Про освіту» вказано, що освіта повинна забезпечити інтеграцію особистості в системі світових і національних культур [6].

Відтак, освіта має бути спрямована на гармонійний розвиток особистості, зокрема, на основі принципу культуровідповідності, що, в свою чергу, дозволить уникнути нівелювання сучасною людиною культурних надбань, звичаїв та традицій української нації.

Огляд досліджень і публікацій. Принцип культуровідповідності передбачає нерозривний зв'язок виховання з культурними надбаннями людства і свого народу, зокрема із знаннями про загальнолюдські багатства в царині духовної та матеріальної культури, про особливості розвитку і становлення національної культури та її взаємозв'язки із загальнолюдською; знаннями історії свого народу, його культури; забезпеченням духовної єдності і спадкоємності поколінь [12, с. 193].

Принцип культуровідповідності обгрунтований Ф. Дістервегом у праці «Про природовідповідність і культуровідповідність у навчанні»: «Кожна людина знаходить при своєму народженні на світ своє оточення, свій народ, серед якого їй призначено жити і принаймні виховуватися уже на певному ступені культури, яку повинні розглядати як спадок, залишений предками, як результат їхньої історії та всіх чинників, що на них впливали» [1, с. 229]. Учений стверджував, що «...потрібно зважати на звичаї, традиції, які існують у суспільстві, на все, що в ньому визначається й прийнято» [1, с. 230].

У сучасній педагогічній науці сформовано так званий культурологічний підхід в освіті, який є предметом досліджень таких науковців, як Е. Ананьян, І. Балхарова, М. Бахтін, В. Біблер, Є. Бондаревська, В. Борисов, І. Берлянд, Г. Васянович, А. Вербицький, Г. Волков, Н. Горбатюк, В. Гура, В. Зінченко, Я. Кузьмів, В. Литовський, А. Погодіна, І. Прудченко, Є. Сявко, В. Сластьонін, М. Стельмахович, Г. Філіпчук тощо.

Я. Кузьмів у статті «Виховання й культура» висловлює переконання у тому, що «виховні ідеали тісно пов'язані зі суспільним життям, формуються під впливом повсякчасного стану певного народу чи краю. І якщо змінюється стан культури, то одночасно змінюються цілі та завдання виховання» [9, с. 100]. Завдання ж виховання він убачав у підготовці до «втримання й розвитку культури певного народу» [9, с. 104].

«Виховання – це безупинне реалізування культурних вартостей у молодих одиниць, щоб вони були не тільки сприймачами, але і в майбутньому творцями більш вдосконалених, а то й нових культурних вартостей» [10, с. 192].

Особливо цінними є дослідження історії української народної педагогіки та історії української етнопедагогіки, розробка теорії та практики українського національного виховання М. Стельмаховича [13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20].

Свою особистісну та наукову позицію він висвітлює у статті «Незалежній Україні – автентичну українську педагогіку»: «Проголошення й розбудова незалежної Української Держави створили можливість для відродження й розвитку автентичної педагогічної думки в галузі національного виховання, що є органічною потребою кожного народу, нації» [17, с.7].

М. Стельмахович зауважує: «Педагогічна культура українського народу носить європейський характер, бо сформувалася в країні розташованій в географічному центрі Європи. Отож, цілком логічно, що в основу розробки автентичної української педагогіки повинен лягти підхід європейський. Він висуває на перший план людину як структурну одиницю суспільства, а не середньоарифметичний, знеособлений «гвинтик» авторитарного колективу, «маси», що розчавлює, поглинає, нівелює індивідуальність, віддаючи її на поталу стадності ... То ж цілком закономірним є те, що Україна повинна дбати про формування українця, а науковці – зосередити увагу на теоретичному розв'язанні проблем саме національного виховання» [17, с.5]; «Формування українця-патріота, який любить свій народ і з повагою ставиться до людей інших національностей, без української педагогіки немислиме. Безнаціональне виховання на Україні – це абсурд, вираз позиції антиукраїнства. До нього може вдатися тільки той, хто прагне асимілювати український народ, перетворивши його у ботокудів. Будемо сподіватися, що цим підступним шляхом не піде не тільки вчений-педагог, але й кожна порядна, чесна людина, а також наша педагогічна наука в цілому, інакше великих втрат зазнає не тільки українська педагогіка, але й вся світова педагогічна культура» [17, с. 9].

Постановка проблеми. Відтак, реформування системи освіти в Україні повинно здійснюватися, опираючись на принцип культуровідповідності виховання, а окреслені науковцями соціально-освітні пріоритети повинні відображатися в реальному освітньому сьогоденні.

Мета статті. Тому у статті ми поставили за мету проаналізувати місце принципу культуровідповідності в змісті сучасних освітянських нормативних документів.

Вклад основного змісту досліджень. В основоположному Законі України «Про виховання дітей та молоді» обґрунтовано національну ідею у вихованні, цінності виховання (стаття 3) [2]: національна ідея у вихованні відповідає загальним цілям розвитку нації, цивілізованому шляху становлення громадянського демократичного суспільства; духовну основу виховання складає історична ціннісна традиція, втілена в усіх сферах культури; цінності виховання узгоджені з нормами моралі і пріоритетами духовності сучасної цивілізації, покликані забезпечити гармонію поведінки людини у соціальній сфері та у її стосунках з матеріальним світом і природою.

У статті 15 зазначено, що виховання в Україні ґрунтується на національних і загальнолюдських цінностях, спирається на відповідні культурні традиції. Зміст виховання включає формування у вихованців системи морально-духовних цінностей, що регулюють ставлення до суспільства і держави, до людей, природи, мистецтва, науки, праці, до себе і свого місця в суспільстві. Виховання дітей та молоді передбачає: формування наукового світогляду, патріотизму, шанобливого ставлення до родини, народних традицій і звичаїв, державної і рідної мови.

Особливими є повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у вихованні дітей та молоді: створення можливостей для навчання державною та рідною мовою, вивчення рідної мови у державних і комунальних навчальних закладах або через національно-культурні товариства (стаття 23).

У Концепції виховання дітей та молоді у національній системі освіти наголошено на тому, що головна мета національного виховання – набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнародних взаємин, формування у молоді, незалежно від національної приналежності, рис громадянина Української держави, розвиненої духовності, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, екологічної культури [8].

Мета національного виховання конкретизується через систему виховних завдань, що є загальними не тільки для усіх виховних закладів, а й для суспільства в цілому: формування національної свідомості і людської гідності, любові до рідної землі, родини, свого народу, бажання працювати задля розквіту держави, готовності її захищати; виховання правової культури: поваги до Конституції, законодавства України, державної символіки, знання та дотримання законів; забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, старших, культури та історії рідного народу; формування мовної культури, оволодіння і вживання української мови; культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою, толерантності, поваги до жінки, любові до рідної землі.

Провідним принципом національного виховання визнається принцип культуровідповідності виховання – органічний зв'язок з історією народу, його мовою, культурними та прогресивними родинно-

побутовими і релігійними традиціями, з народним мистецтвом, традиціями і культурами інших народів світу, забезпечення духовної єдності, наступності та спадкоємності поколінь, зв'язок виховання з життям [8].

Реалізація основних завдань і принципів виховання у національній системі освіти здійснюється у ряді пріоритетних напрямів, зокрема:

- патріотичне виховання – формування патріотичних почуттів означає вироблення високого ідеалу служіння народові, готовності до трудового та героїчного подвигу в ім'я процвітання української держави; воно покликане формувати громадянина-патріота, виробляти глибоке розуміння громадянського обов'язку, готовність у будь-який час стати на захист Батьківщини, оволодівати військовими і військово-технічними знаннями, спонукати до фізичного вдосконалення, а також вивчати бойові традиції та героїчні сторінки історії українського народу, його Збройних Сил;
- моральне виховання – прищеплення й розвиток моральних почуттів, переконань і потреби поводити себе згідно з моральними нормами, що діють в суспільстві; опанування духовною культурою людства, нації, найближчого соціального оточення; наслідування кращих моральних зразків своєї родини, українського народу, загальнолюдських моральних цінностей;
- художньо-естетичне виховання – виховуючи у молоді естетичні погляди, смаки, які ґрунтуються на народній естетиці та на кращих надбаннях цивілізації, національне виховання передбачає вироблення умінь власноручно примножувати культурно-мистецьке надбання народу, відчувати й відтворювати прекрасне у повсякденному житті.

У реалізації принципу культуровідповідності у вихованні особливою є роль сім'ї, яка покликана створити належні умови для засвоєння базових моральних цінностей та ідеалів, культурних традицій..., забезпечення духовної єдності поколінь, збереження родинних традицій, сімейних реліквій, вивчення родоводу, прилучення дітей до народних традицій, рідної мови, звичаїв, обрядів, виховання в них національної свідомості і самосвідомості.

Важливі завдання покладено на заклади освіти:

- дошкільні заклади освіти сприяють набуттю життєвого досвіду (виховання поваги і любові до батьків, родини, Батьківщини, ознайомлення з національною символікою);
- заклади середньої загальної освіти спрямовують свою роботу на розвиток почуття любові до Батьківщини і свого народу як основи духовного розвитку особистості, шанобливе ставлення до історичних пам'яток, активна діяльність школярів по поліпшенню умов життя в рідній місцевості, підвищенню матеріального і духовного рівнів життя народу, дієва участь у розбудові держави й духовному оновленні суспільства, формуванні високої етики міжнаціональних стосунків; розвиток самостійного творчого мислення та пізнавального інтересу до ідейно-моральної спадщини, культурно-історичних традицій українського народу; розуміння проблем духовності у контексті діалогу культур народів світу; відродження традицій та історичних коренів, національної духовності, формування національного менталітету;
- професійно-технічні заклади освіти примножують трудові традиції рідного народу, забезпечують формування у майбутніх працівників наукового світогляду, національної свідомості та соціальної активності, сприяють їх самовизначенню та громадянському становленню шляхом включення у систему суспільних зв'язків;
- позашкільні заклади освіти зорієнтовані на виховання естетичних смаків у дітей та молоді, залучення їх до народної творчості, оволодіння народними ремеслами, збагачення культурними цінностями скарбниці українського народу;
- вищі навчальні заклади примножують культурний потенціал, який забезпечить високу ефективність діяльності майбутніх спеціалістів; збагачують естетичний досвід студентів шляхом участі їх у відродженні забутих та створенні нових національно-культурних традицій регіону, міста, вищого навчального закладу.

В Національній доктрині розвитку освіти вказано, що мета державної політики щодо розвитку освіти полягає у створенні умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України, вихованні покоління людей, здатних ефективно працювати і навчатися протягом життя, оберігати й примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства, розвивати і зміцнювати суверенну, незалежну, демократичну, соціальну та правову державу як невід'ємну складову європейської та світової спільноти [11]. Держава повинна забезпечувати: виховання особистості, яка усвідомлює свою належність до Українського народу, сучасної європейської цивілізації, орієнтується в реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовлена до життя і праці у світі, що змінюється; збереження та збагачення українських культурно-історичних традицій, виховання шанобливого ставлення до національних святинь, української мови, а також до історії та культури всіх корінних народів і національних меншин, які проживають в Україні, формування культури міжетнічних і міжособистісних відносин; виховання людини демократичного світогляду, яка дотримується

громадянських прав і свобод, з повагою ставиться до традицій, культури, віросповідання та мови спілкування народів світу.

В документі наголошено на національному характері освіти і особливостях національного виховання:

- освіта має гуманістичний характер і ґрунтується на культурно-історичних цінностях українського народу, його традиціях і духовності; освіта утверджує національну ідею, сприяє національній самоідентифікації, розвитку культури українського народу, оволодінню цінностями світової культури, загальнолюдськими надбаннями;
- національне виховання є одним із головних пріоритетів, органічною складовою освіти; його основна мета – виховання свідомого громадянина, патріота, набуття молоддю соціального досвіду, високої культури міжнародних взаємовідносин, формування у молоді потреби та уміння жити в громадянському суспільстві, духовності та фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, трудової, екологічної культури;
- національне виховання спрямовується на залучення громадян до глибинних пластів національної культури і духовності, формування у дітей та молоді національних світоглядних позицій, ідей, поглядів і переконань на основі цінностей вітчизняної та світової культури;
- національне виховання має здійснюватися на всіх етапах навчання дітей та молоді, забезпечувати всебічний розвиток, гармонійність і цілісність особистості, розвиток її здібностей та обдарувань, збагачення на цій основі інтелектуального потенціалу народу, його духовності й культури, виховання громадянина, здатного до самостійного мислення, суспільного вибору і діяльності, спрямованої на процвітання України.

У державі створюється система безперервної мовної освіти, що забезпечує обов'язкове оволодіння громадянами України державною мовою, можливість опанувати рідну (національну) і практично володіти хоча б однією іноземною мовою. Освіта сприяє розвитку високої мовної культури громадян, вихованню поваги до державної мови та мов національних меншин України, толерантності у ставленні до носіїв різних мов і культур.

У законі України «Про засади державної мовної політики [3] зазначено, що державною мовою України є українська мова (стаття 6). Українська мова як державна мова обов'язково застосовується на всій території України при здійсненні повноважень органами законодавчої, виконавчої та судової влади, у міжнародних договорах, у навчальному процесі в навчальних закладах системи освіти в межах і порядку, що визначаються цим Законом. Держава сприяє використанню державної мови в засобах масової інформації, науці, культурі, інших сферах суспільного життя.

У статті 20 українську мову визначено як мову освіти: вільний вибір мови навчання є невід'ємним правом громадян України, яке реалізується в рамках цього Закону, за умови обов'язкового вивчення державної мови в обсязі, достатньому для інтеграції в українське суспільство; громадянам України гарантується право отримання освіти державною мовою і регіональними мовами або мовами меншин; це право забезпечується через мережу дошкільних дитячих установ, загальних середніх, позашкільних, професійно-технічних і вищих державних і комунальних навчальних закладів з українською або іншими мовами навчання, яка створюється відповідно до потреб громадян згідно із законодавством України про освіту; також українська мова є мовою науки (стаття 21), мовою сфери інформатики (стаття 22), мовою сфери культури (стаття 23) [3] мовою позашкільної освіти (стаття 7) [7].

Згідно закону України «Про освіту» одним із основних принципів освіти в Україні є органічний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, традиціями [6]. У статті 56 зазначено, що педагогічні та науково-педагогічні працівники зобов'язані виховувати у дітей та молоді повагу до батьків, жінки, старших за віком, народних традицій та звичаїв, національних, історичних, культурних цінностей України, її державного і соціального устрою, дбайливе ставлення до історико-культурного та природного середовища країни. Батьки та особи, які їх замінюють, зобов'язані виховувати повагу до національних, історичних, культурних цінностей українського та інших народів, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання та навколишнього природного середовища, любов до своєї країни (стаття 59).

Завданням дошкільної освіти є виховання у дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей Українського народу, а також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля (стаття 7) [4]

У статті 7 закону України «Про дошкільну освіту» одним із завдань дошкільної освіти визначено виховання у дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей українського народу, а також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля [4], а завданнями загальної середньої освіти є виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей Українського народу та інших народів і націй (стаття 5) [5].

Одним із основних завдань позашкільної освіти є виховання у вихованців, учнів і слухачів патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей українського народу, а також інших націй і народів (стаття 8) [7]. Відповідно серед напрямків її здійснення є: художньо-естетичний (забезпечує розвиток творчих здібностей, обдарувань та здобуття вихованцями, учнями і слухачами практичних навичок, оволодіння знаннями в сфері вітчизняної і світової культури та мистецтва); туристсько-краєзнавчий (спрямовується на залучення вихованців, учнів і слухачів до активної діяльності з вивчення історії рідного краю та довкілля, світової цивілізації, географічних, етнографічних, історичних об'єктів і явищ соціального життя, оволодіння практичними вміннями та навичками з туризму та краєзнавства).

Висновки. Загалом, в результаті аналізу нормативної освітянської бази, можна дійти висновку, що ідеалом національного виховання має стати особистість, яка є носієм багатотисячолетніх культурних традицій та активним суб'єктом-творцем вітчизняної культури.

Основоположні ідеї культуровідповідного виховання мають пронизувати не лише українську систему освіти, а й усі сфери життєдіяльності сучасної людини з метою її різностороннього розвитку та виховання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дистервег Ф.-В.-А. О природосообразности и культуросообразности в обучении / Ф.-В.-А. Дистервег // Избр. пед. сочинения. – М., 1956. – 229 с.
2. Закон України «Про виховання дітей та молоді» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://w1.c1.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про засади державної мовної політики» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon3.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про дошкільну освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
5. Закон України «Про загальну середню освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon3.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
7. Закон України «Про позашкільну освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
8. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://osvita.ua/add-education>.
9. Кузьмів Я. Виховання й культура / Я. Кузьмів // Шлях виховання й навчання. – 1930. – Ч. 4. – С. 100-110.
10. Кузьмів Я. Напрями національного виховання (у скороченні) / Я. Кузьмів // Перший Український педагогічний Конгрес у Львові (1935). – Львів, 1938.
11. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
12. Омеляненко В. Л. Теорія і методика виховання : навч. посібник / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2008. – 415 с.
13. Стельмахович М. Г. Методика викладання народознавства в школі / М. Г. Стельмахович, Р. П. Скульський. – Івано-Франківськ, 1995. – 155 с.
14. Стельмахович М. Г. Мудрість народної педагогіки / М. Г. Стельмахович. – Київ : Знання, 1971. – 46 с.
15. Стельмахович М. Г. Народна педагогіка / М. Г. Стельмахович. – Київ : Рад. школа, 1985. – 312 с.
16. Стельмахович М. Г. Народне дитинознавство / М. Г. Стельмахович. – Київ : Знання, 1991. – 48 с.
17. Стельмахович М. Незалежній Україні – автентичну українську педагогіку // Вісник Прикарпатського університету : Педагогіка. – Івано-Франківськ, 1998. – Вип. 1. – С. 3-10.
18. Стельмахович М. Г. Українська етнопедогогіка / М. Г. Стельмахович. – К., 1993. – 48 с.
19. Стельмахович М. Українська народна педагогіка : навч.-метод. посібник / М. Г. Стельмахович. – К., 1997. – 232 с.
20. Стельмахович М. Українське родинознавство. – Івано-Франківськ, 1994. – 54 с.
21. Українська родинна педагогіка : навч. посібник / М. Г. Стельмахович. – К. : ІСДО, 1996. – 288 с.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Dysterveh F.-V.-A. O pryrodosoobraznosti y kulturosoobraznosti v obuchenyy / F.-V.-A. Dysterveh // Yzbr. ped. sochynenyia. – M., 1956. – 229 s.
2. Zakon Ukrainy «Pro vykhovannia ditei ta molodi» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu do resursu : <http://w1.c1.rada.gov.ua>.
3. Zakon Ukrainy «Pro zasady derzhavnoi movnoi polityky» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu do resursu : <http://zakon3.rada.gov.ua>.
4. Zakon Ukrainy «Pro doshkilnu osvitu» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu do resursu : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
5. Zakon Ukrainy «Pro zahalnu seredniu osvitu» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu do resursu : <http://zakon3.rada.gov.ua>.
6. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu do resursu : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

7. Zakon Ukrainy «Pro pozashkilnu osvitu» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu do resursu : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
8. Kontseptsiiia vykhovannia ditei ta molodi u natsionalnii systemi osvity [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu do resursu : <http://osvita.ua/add-education>.
9. Kuzmiv Ya. Vykhovannia y kultura / Ya. Kuzmiv // Shliakh vykhovannia y navchannia. – 1930. – Ch. 4. – S. 100-110.
10. Kuzmiv Ya. Napriamy natsionalnoho vykhovannia (u skorochenni) / Ya. Kuzmiv // Pershyi Ukrainnyi pedahohichniy Konhres u Lvovi (1935). – Lviv, 1938.
11. Natsionalna doktryna rozvytku osvity [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu do resursu : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
12. Omelianenko V. L. Teoriia i metodyka vykhovannia : navch. posibnyk / V. L. Omelianenko, A. I. Kuzminskyi. – K. : Znannia, 2008. – 415 s.
13. Stelmakhovych M. H. Metodyka vykladannia narodoznavstva v shkoli / M. H. Stelmakhovych, R. P. Skulskyi. – Ivano-Frankivsk, 1995. – 155 s.
14. Stelmakhovych M. H. Mudrist narodnoi pedahohiky / M. H. Stelmakhovych. – Kyiv : Znannia, 1971. – 46 s.
15. Stelmakhovych M. H. Narodna pedahohika / M. H. Stelmakhovych. – Kyiv : Rad. shkola, 1985. – 312 s.
16. Stelmakhovych M. H. Narodne dytynoznavstvo / M. H. Stelmakhovych. – Kyiv : Znannia, 1991. – 48 s.
17. Stelmakhovych M. Nezalezhnii Ukraini – avtentychnu ukrainsku pedahohiku // Visnyk Prykarpatskoho universytetu : Pedahohika. – Ivano-Frankivsk, 1998. – Vyp. 1. – S. 3-10.
18. Stelmakhovych M. H. Ukrainska etnopedahohika / M. H. Stelmakhovych. – K., 1993. – 48 s.
19. Stelmakhovych M. Ukrainska narodna pedahohika : navch.-metod. posibnyk / M. H. Stelmakhovych. – K., 1997. – 232 s.
20. Stelmakhovych M. Ukrainske rodynoznavstvo. – Ivano-Frankivsk, 1994. – 54 s.
21. Ukrainska rodynna pedahohika : navch. posibnyk / M. H. Stelmakhovych. – K. : ISDO, 1996. – 288 s.

Дусь Н. А. Принцип культуросообразности воспитания подрастающего поколения в контексте современных государственных образовательных приоритетов

В статье проанализированы место принципа культуросообразности в смысле современных образовательных нормативных документов. Внимание сосредоточено на национальной идеи как ключевом понятии всей системы воспитания в Украине. Доказана необходимость реформирования системы образования в Украине на основе культуровидповідности воспитания. Указано, что принцип культуросообразности воспитания является ведущим принципом национального воспитания и предусматривает органическую связь с историей народа, его языком, культурными и прогрессивными семейно-бытовыми и религиозными традициями, с народным искусством, традициями и культурами других народов мира, обеспечения духовного единства, преемственности и преемственности поколений, связь воспитания с жизнью. Определены приоритетные направления реализации основных задач и принципов воспитания в национальной системе образования..

Ключевые слова: *культурологический подход, принцип культуросообразности.*

Dus N. A. The Principle Of Conformity To Culture Education Of Young Generation In The Context Of Modern State Educational Priorities

The article analyzes the place of the principle of conformity to culture in the content of modern educational normative documents. Attention is focused on the national idea as a key concept of the entire system of education in Ukraine. The necessity of reforming the education system in Ukraine on the principles of conformity to culture education is proved. It is noted that the principle of conformity to culture education is the leading principle of national education and suggests an organic connection with the history of the people, their language, cultural and progressive domestic and religious traditions, folk art, traditions and cultures of other peoples of the world, providing spiritual unity, and continuity of generations, the link of education with life. Priority directions of realization of the fundamental goals and principles of education in the national education system are defined.

Keywords: *The article deals with the analysis of the place of cultural responsibility principle in the contents of modern educational regulations.*